

Kimono kao inspiracija za vlastitu kolekciju

Filipašić, Andreja

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:201:767772>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-13**



Repository / Repozitorij:

[Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository](#)



SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET

Tekstilni i modni dizajn

DIPLOMSKI RAD

KIMONO KAO INSPIRACIJA ZA VLASTITU

KOLEKCIJU

Andreja Filipašić

Zagreb, srpanj 2017.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET

Tekstilni i modni dizajn

DIPLOMSKI RAD

KIMONO KAO INSPIRACIJA ZA VLASTITU

KOLEKCIJU

Mentor:

doc. ak. slik. Paulina Jazvić

Studentica:

Andreja Filipašić, 10374

Zagreb, srpanj 2017.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET

Tekstilni i modni dizajn

DIPLOMSKI RAD

**KIMONO AS AN INSPIRATION FOR OWN FASHION
COLLECTION**

Mentor:

doc. ak. slik. Paulina Jazvić

Studentica:

Andreja Filipašić, 10374

Zagreb, srpanj 2017.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište u Zagrebu

Tekstilno-tehnološki fakultet

Studij: Tekstilni i modni dizajn

Modul: Modni dizajn

Zavod za dizajn tekstila i odjeće

Diplomski rad

KIMONO KAO INSPIRACIJA ZA VLASTITU KOLEKCIJU

Andreja Filipašić

Broj stranica: 69

Broj slika: 44

Broj literaturnih izvora: 12

Mentor: doc. ak. slik. Paulina Jazvić

Članovi povjerenstva:

1. doc. art. Helena Schultheis Edgeler , predsjednik
2. doc. ak. slik. Paulina Jazvić, član
3. doc. dr. sc. Ksenija Določal, član
4. izv. prof. art. Andrea Pavetić, zamjenik člana

Datum predaje i obrane rada

SADRŽAJ:

SAŽETAK.....	2
SUMMARY	3
1. UVOD	4
2. O KIMONU	5
2.1. Odjeća kao kultura	5
2.2. Prošlost i sadašnjost kimona	6
2.3. Gramatika kimona	7
2.4. Dijelovi tijela kimona	8
3. KOSODE	10
3.1. Obi	12
4. MODERAN KIMONO	13
5. NARODNI KIMONO	14
6. RADNA ODJEĆA	15
7. STRUKTURA KIMONA	17
7.1. Život/smrt	17
7.2. Spol	17
7.3. Formalnost	18
7.4. Sezona	19
7.5. Godine	20
7.6. Ukus	20
8. OPIS KOLEKCIJE	21
9. TEHNIČKI CRTEŽ	22
10. ZAKLJUČAK	23
11. LITERATURA	24
12. DODACI	26
12.1. Fotografije	26
12.2. Tehnički crtež	30
12.3. Temeljni kroj ženske haljine	31
12.3.1. Modeliranje temeljnog kroja	32
12.3.2. Modeliranje temeljnog kroja	33
12.3.3. Izmodelirani temeljni kroj	34
12.3.4. Modelirani model sa šavnim dodacima	35
12.4. Skice	36

SAŽETAK

Tematika ovog diplomskog rada je kimono, njegova povijest i kolekcija koja je inspirirana njime. Japan ima vrlo bogatu povijest tekstila, a glavni fokus interesa i umjetničkog izražavanja je kimono. U uvodu će se naći podaci koji se tiču motivacije za temu koja je odabrana. Kroz daljnije tekstualno izlaganje istražiti će se tradicija i značenje kimona i dijelova od kojih se sastoji. Također, radit će se konstrukcija te crtati već spomenuta kolekcija za koju je kimono inspiracija. Sva literatura koja će se koristiti je na engleskom jeziku, a po potrebi će se rad referirati na nju.

Ključne riječi: kimono, Japan, kolekcija, kosode, obi, tehnički crtež, skice

SUMMARY

The theme of this diploma thesis is kimono, his history and a collection that is inspired by him. Japan has a very rich textile history, and the main focus of the interest and artistic expression is the kimono. In the introduction there will be information about the motivation behind the theme that was chosen. In the text that follows we will found out about the tradition and the meaning of kimono and it's parts. There will be drawings of the collection that was inspired by the kimono and it's pattern. All the literature that was used is in english, and if needed it will be referenced.

Key words: kimono, Japan, history, collection, kosode, obi, technical drawing, sketches

1. UVOD

Ovaj rad bavi se izradom kolekcije koja je inspirirana kimonom koji je u kolekciji moderniziran. Kimono je japanska tradicionalna odjeća, a doslovno znači "stvar koja se nosi" (*ki* "nošenje" i *mono* "stvar") i označava punu duljinu haljine. Motivacija za ovu temu jest zanesenost japanskom kulturom i tradicijom te mogućnost stvaranja kolekcije na temelju najveće odjevne vrijednosti Japana. Iako tradicionalan, kimono je poslužio kao inspiracija za modernu kolekciju koja u suvremenom dobu i dalje odiše neizbrisivom tradicijom koju taj odjevni predmet za sobom vuče. Cilj teksta je prikazati kako kimono nosi mnoge poruke koje nisu svima poznate, a veoma su važne za cjelokupnu japansku kulturu, a cilj kolekcije je približiti tu kulturu suvremenom svijetu na moderan način te pritom ne izgubiti tradicionalni smisao.

2. O KIMONU

Kimono je proglašen narodnom nošnjom Japana i takav je poznat cijelome svijetu. Unatoč tome, danas kimono izumire jer je preglomazan modernom svijetu, a dame i gejša su zastarjele. Muškarci su kimono odbacili stoljeće prije, no žene se u njega i dalje umataju za formalne i službene prilike. To je mekana, svilena haljina koja zahtjeva nešto poput korzeta, zvanog *obi*, što moderne dame ne prihvaćaju. Lijep, ali ne praktičan, snažno se odražava u japanskom srcu, umu i novčaniku, jer odjeća je ozbiljna kulturna stvar. Odjeća je najvažniji aspekt vlastitosti, ona odražava osobnost pojedinog čovjeka te pripada najbogatijem aspektu materijalne kulture na raspolaganju antropolozima. U Japanu, odjeća i nosilac se stapaju, postaju jedno.¹

2.1. Odjeća kao kultura

Odjeća nosi poruku koja reflektira društvo i eru te kao i jezik, reagira na promjene društvenih kondicija ugrađujući nove elemente, mijenjajući oblike. Ogroman je kapacitet odjeće da prenese informacije. Poruke su tihe i učinkovito emitirane drugim članovima društva koji su dobro kulturno opremljeni znanjem kako bi znali čitati znakove na prvi pogled. Preko uniforme, odjeća prikazuje zanimanje. Također, šalje poruku o bogatstvu, manje specifičnu, ali ipak jasnu. Ostali suptilni detalji ukazuju na ukus. Dakle, kimono je kodiran porukama obzirom na spol, dob, godišnje doba, formalnost, bogatstvo i ukus. Udobnost i funkcionalnost odjeće, Amerikanci drže zakonitim ciljevima odjeće, no pitanje što je funkcionalno a što nije, skriva duboka kulturna pitanja, uključujući mnoge aspekte društvenog života. Kimono je sada nefunkcionalan, ali cijelo tisućljeće prije, učinkovito je i savršeno funkcionirao kao odjeća. U bilo kojoj kulturi, odjeća uglavnom prikazuje klasu, čin i status. *Razgraničenje* (granica između dvaju područja) čina bila je vjerojatno najvažnija društvena funkcija odjeće u modernom Japanu. Ironično, moderni kimono je gotovo potpuno izgubio sposobnost izražavanja razlike čina. To je zato što je stari klasni sustav uglavnom bio jasan, dok je socijalni plasman u modernom Japanu postao suptilniji ili kompliciraniji posao. Baš kao što Amerikanci vole prenglasiti klase u haljinama s potpisom, u modernom Japanu krojači tumače klase i status preko broševa tvrtke. Nasuprot tome, kimono je počeo izražavati jedinstvenu japansku nošnju.

¹ *Kimono: fashioning culture*, str. 8

Odjeća je često pretjerano politička, kao kada vladajuća elita regulira boje, dizajn i stil koji je dozvoljen nižim klasama. Zabranjene boje su važne smjernice u modi Heian palače. U 19. stoljeću, obične pruge poznate kao *iki*, činile su raskoš za pučana. Psihološka kvaliteta također se pripisuje odjeći, odijevanje je izraz stanja uma. Ideja je da se osoba odijeva prvenstveno kako bi izrazila individualnost. U slučaju kimona, treba znati sva pravila koja reguliraju potrebne različitosti, te prepoznati kako i gdje pojedinac izražava ukus. Ljudi uglavnom nose ono što se od njih očekuje, no odjeća može postati politički iskaz, društveni komentar ili znak ludila. Moda je igra odjećom, primamljivo na pragu neočekivanog, a u isto vrijeme posjeduje sposobnost proširenja i uzimanja nekih sitnica, poput *punka*, pa je to proces protezanja granica društveno prihvatljivog. Same kategorije odjeće obično nisu primjetljive sve dok se ne prekorače, niti su upitne, osim ako i samo društvo ne prolazi kroz brze promjene. Kao rezultat, određene povijesne epohe odbacuju kategorije odjeće.²

2.2. Prošlost i sadašnjost kimona

Meiji razdoblje traje od 1868. – 1912. godine.³ U Japanu i inozemstvu, odjeća je jedan od najvažnijih načina na koji se osoba može identificirati s civilizacijom i prosvjetljenjem. Frak i polu-cilindarni šešir za muškarce, korzeti i *bustle* (podsuknja s podignutom stražnjicom), za žene su više od puke mode – oni su proglasili nositelje novom vrstom Japanaca. Vojnici pobune (1877.) *Satsuma*, marširali su odjeveni u kimono, u borbu protiv novog pokreta. Zapadna odjeća (*yofuku*) je prvi puta postala široko dostupna Japanu godine 1880., proizašla je iz autohtone odjeće imena *wafuku* (*wa* - japanski, *fuku* - odjeća). Do *Meiji* razdoblja, *wafuku* je bio jedino što se moglo nositi. Japanci nisu shvaćali da nose etničku odjeću, do pojave nekog pojmljivog *yo*, koji je postavio kontrast normalnog, nevidljivog *wa*. Od *Meiji* razdoblja, što god su ljudi imali na leđima u Japanu, došlo je u jednoj od dvije kategorije – zapadna odjeća, ili kimono. *Wafuku*, kimono je korišten općenito u označavanju jedne strane, prethodno nepotrebne razlike između domaće japanske odjeće, jakne, pregače, hlača, suknje. Tijekom stoljeća uporabe, *wafuku* je zaboravio svoje narodne komponente te se u velikoj mjeri podudara s jednim stilom ogrtača sada poznatim kao generički kimono. Zapadna odjeća je gotovo u potpunosti preuzela većinu japanskog područja istiskivanjem kimona. Kimono nije pasivno sačuvani relikv iz

² *Kimono: fashioning culture*, str. 7-9

³ *Kimono: fashioning culture*, str. 9, *Meiji* je bio car, to razdoblje se još naziva i prosvjetiteljsko doba

prošlosti, on definira određeni način japanske kulture. Kimono moda se pojavljivala i probijala u različitim društvenim skupinama, i bio je nosiv na mnogo načina. Prva istinska japanska verzija odjeće koju danas zovemo kimonom, pojavila se u 9.st. u intimnim slojevima ženske nošnje. Urođeni predek kimona bilo je obično bijelo donje rublje, skriveno ispod višestrukih slojeva obojenih svilenih ogrtača koje su nosile dame dvora. Rez i oblik tih haljina bio je jednak za sve. Vrsta svilenih materijala i broj slojeva bio je odlučan po sezoni. Određene boje, oprema i isprepletanje dodjeljuje se činom. Žene su stvarale individualne estetske izraze na način na koji su kombinirale boje svoje haljine. Poput poezije, haljina je sredstvo izražavanja umjetničkog senzibiliteta. Elita *Heian*⁴ dvora stvorila je kulturu prirode u kojem biljke, insekti i druge životinje, vrijeme, boje, a posebno sezone, postavljaju uvjete za pjesnički stil, kojim definiraju kulturnu postojanost i senzibilitet. Još jedan ključni događaj u povijesti kimona je pojava i popularni uspon *kosode* (malog rukava) u 17.st. *Kosode* je dobio svoje ime, nasuprot haljinama s velikim, okruglim rukavima koji pokrivaju prste. Uvukao se ispod svih slojeva *Heian* kostima kako bi postao standardni dio odjeće za muškarce i žene u *Edo*⁵ razdoblju (17.st. do sredine 19.st.), a Japan se razvio i urastao u još snažniji kulturni stil. *Kosode* je predstavljao zlatno doba kimona s bujnim dizajnom i dramatičnim prikazom.⁶

2.3. Gramatika kimona

Riječ kimono je na vrhu hijerarhije pojmova koje ljudi koriste kada misle na element za autohtonu haljinu. Kaže se *kimono o kiru* (ja ću nositi kimono), samo kada se implicira izbor između japanske i zapadne odjeće. Odjeća je identificirana prema različitim kriterijima koji karakteriziraju domene kimona iznutra. Razlika je što je japanski sustav klasifikacije za kimono mnogo više netaknut. Pogled na osobu koja nosi kimono otkriva niz stvari o njejoj dobi, spolu, klasi, sezoni, prigodi, ukusu. Sama smisao kimona leži ispod površine. Kod nije pokopan i ne zahtijeva analitičara da vidi duboke veze kojih su starosjedoci navodno nesvjesni. Za sve komplicirane mogućnosti, odijevanje u *wafuku*, kimono šalje svoje šifru poput zvona ako je prijemnik ispravno usklađen. Najistaknutiji u istraživanju kimona je rad Rolanda Barthesa,

⁴ *Kimono: fashioning culture*, str. 10, zlatno doba klasične japanske kulture

⁵ *Kimono: fashioning culture*, str. 11, vladavina grada Edo

⁶ I *Kimono: fashioning culture*, str. 9-13

„Systeme de la mode“, koji je galantno pokušao pronaći logiku povezivanja govora i haljine u svijetu francuske mode, kao što je opisano u modnim časopisima.⁷

2.4. Dijelovi tijela kimona

Biti pomodan, u kimonu posjeduje rijetko uključene radikalne promjene u svom osnovnom obliku. U usporedbi sa zapadnom modom, razlika je akutna. Jezik mode u zapadu ponajprije opisuje oblik, dramatično mijenja ženske siluete. Recimo, oblik pješčanog sata, S – krivulje, A – linija, obrnuta piramida s postavljenim ramenima. Višegodišnji interes za suknju kristalizira ovu zabrinutost jer suknje postavljaju opću konfiguraciju sezone na modnom tijelu. Konture kimona, u suprotnosti, vrlo su konzervativne. Prebacuje pitanje mode od oblika na područje boje, uzorke i ukrasne detalje. Ravan, neprekinuti dio kimona daje izvrsno, dosljedno platno za prikazivanje umjetnosti boja, mašte slikara i čipkarske vještine. Uzorak i boja kimona obilježavaju kimono više nego oblik. Elementi za izgradnju kostima koji ga definiraju su: geometrijsko korištenje standardnih širina tkanine prišivenih s minimalnim rezanjem, otvorena, preklopna prednjica, pričvršćen ovratnik ušivena oko prednjeg otvora, rukavi se sastoje od širine tkanine pričvršćene na rub. Razni dijelovi kimono odjeće bili su suženi ili prošireni, smanjeni ili produljeni, te primili različite modne naglaske kroz stoljeća. No, ove promjene radile su se na istim osnovnim dijelovima koji su ostali prepoznatljivi u obliku i izgradnji. Na putu od svoje povijesti, kimono rukavi su pokrivali prste, povukli se na zapešća, zatvorili, slobodno visjeli, produljili, opet se skratili, ali osnovna izgradnja rukava ostala je konstantna. Kimono je izrađen od vijka tkanine standardne širine oko 35 cm. Vijak sadrži oko 11 i pol metara, što je dovoljno za odjeću jedne odrasle osobe. Tradicionalna kimono trgovina prikazuje svoje proizvode kao red rola tkanina. Dvije ravne duljine tkanine čine kimono tijelo, a spajaju se u sredini leđa pa padaju preko ramena na prednji dio. *Okumi* (širina presjeka dvije polovice) je opšiven na svakoj strani, daje amplitudu tkanine u kojoj je ogrtač prebačen, lijevom preko desne strane, a drže se zajedno pojasom u struku ili boku. Okovratnik ili ovratnik (*eri*) je presavijena traka tkanine pričvršćena na prednji otvor oko dekoltea gdje doseže oko trećine puta prema dolje, na *okumi* na svakoj strani. Rukavi (*sode*) se sastoje od druge širine vijka pričvršćenog na stranama tijela. Nije istina da je kimono slobodna veličina. Japanci su debeli i

⁷ *Kimono: fashioning culture*, str. 13-17

mršavi, visoki i niski, kao i svi ostali ljudi. Kad se kimono šiva po mjerama, tijelo se izmjeri da bi se utvrdila duljina i obujam. Debela osoba imati će kimono napravljen s punom uporabom širine tkanine, dok će se mršavoj nabrati višak u spojne kvote. Višak se ne izrezuje, nego se presavija u šavovima. U prošlosti, kada bi se kimono prao, trebao se uvijek razdvojiti, a tada bi se mogao presložiti na drugačiji način. *Kaburu* je japanski naziv za stvari koje se nose na glavi. *Haku* su svi dijelovi koji se nose od struka prema dolje. *Kiru* je sve što visi sa ramena. *Hameru* je glagol za navlačenje rukavica. *Haki – mono* je odjeća koja se nosi ispod struka, i različita je za muškarce i žene, a *Ki – mono* je odjeća koja visi s ramena i uvijek su bili vrlo slični.⁸

⁸ *Kimono: fashioning culture*, str. 18-22

3. KOSODE

Kosode je slabašan rukav sašiven poput torbe ostavljajući otvor samo dovoljno velik da prođe zglob. Od njega se razvilo donje rublje pa zatim kimono. Tijekom japanskog srednjeg vijeka, *kosode* će doći na svoje. Prvo bijeli, no kasnije ukrašen bojama i uzorcima umjetnika, *kosode* 17.st. bio je korak ili dva od modernog kimona na obiteljskom stablu. *Kamakura*⁹ razdoblje (1185. – 1333.) poznato je kao doba vojne učinkovitosti prije nego sudski luksuz. Žene su nosile grimizne *hakamu* hlače, preko obične bijele *kosode* embrionalnog kimona. Teško je reći, jesu li *kosode* razvijene izravno iz aristokratskog donjeg rublja tog imena, ili su usko povezane s jednom odjećom kojeg su nosile žene puka. Vjerojatno njihova povezanost daje *kosode* prirodnu osnovu za *Muromachi*¹⁰ ženske haljine. Najvažnija promjena u kimono obliku dogodila se tijekom *Muromachi* kada u žene potpuno prestale nositi *hakamu*, potičući *kosode* da naraste na dužinu gležnja. Kada je *kosode* bio donje rublje, a vidljivo samo iznad struka, to je bila štedljiva košulja koja seže do potkoljenice. *Kosode* je trebao doseći respektabilnu duljinu. Kada je postigao status vanjske odjeće, *kosode* je počeo apsorbirati boju i dizajn. Žice na *hakama* držale su ženske haljine zajedno, a bez *hakama*, žene su morale naći sredstva kako bi svoje *kosode* zatvorile ispred. *Obi* je pojas koji je bio rješenje za to. Žene su otkrile i nove načine nošenja *kosode*, npr. da se ogrnu preko glave, *katsagukosode*, nekada bi ga prekrile velikim slamnatim šeširom. Za formalne haljine, vladajuća klasa žena nosila je *kosode* koji nije vezan pojasom, poput kaputa, nego stavljen preko običnog *kosode*, a to se nazivalo „*uchikake – ru*“ (ogrnuti nakon). Žene koje su vodile javne živote, nosile su *kosode* opasane dugim, okićenim, svilenim konopcima (*Nagoya obi*), koji su zavezani oko kukova 6 ili 7 puta i vezani u mašnu. Od sredine 15.st. *kosode* se proširio na muškarce i žene svih slojeva tijekom *Edo* perioda. Tkanina je 5 cm šira od modernog standarda od 35,3 cm. Tijelo *kosode* pojavilo se šire od kimona i pustio se obrub rukava niže na ruku. Dio rukava ispod otvora za zglob je opšiven i zaobljen, a otvor za ruku je mali. Za razliku od modernog kimona, stražnji/bočni dio rukava čvrsto je opšiven izravno na tijelo umjesto da slobodno visi. *Kosode* je uoči 17.st. iskoristio nove, mekše, isprepletene materijale izrađivane od Kineza. Njegova vitalnost nastala je iz energije gradskih ljudi, koji su imali novaca i vremena brinuti se o umjetnosti. Javilo se bogato ukrašavanje detaljno površinom veza i zlatnog lista. Društveno prebacivanje iz doba ratnika u

⁹ *Kimono: fashioning culture*, str. 34, Minamoto Yoritomo postavio vojnu vladu

¹⁰ *Kimono: fashioning culture*, visoko pozicionirane žene Samurai obitelji – u *Muromachi* eri

doba trgovačke struke, odražava *kosode* iz *Keicho*¹¹ razdoblja, postaje sredstvo za definiranje novog umjetničkog koncepta prostora. Rani *Edo kosode* iz gusto difuznih dizajna zadovoljava plavu krv Samurai dama. Stilska jasnoća dizajna dosegla je ispunjenje u *kosode* iz *Kanbun*¹² razdoblja (1661.-1673.). Sada se haljina tretirala kao platno za jednu podebljanu tematiku, velik i asimetrično postavljen ispis. Dizajn subjekta bio je usredotočen na teme iz klasične književnosti – kavalirski način nošenja kulturne pretenzije na rukavu. Dramatični *Edo kosode* stil kulminirao je u *Genroku*¹³ (1688.-1704.). Nova tehnika bojanja svile zvane *yuzen* dopuštala je prostoručno crtanje fine bijele linije, koje su stvarale jasne obrise oštro definiranim malim područjima boje. *Yuzen* je više slikarska tehnika nego ranija metoda bojanja. *Genroku kosode* ističe se kao ponosni paun svih kimona. *Yuzen* je nastao zbog zabrane dugotrajnog procesa vezanja pojedinih malih čvorova u svili kako bi se stvorio prošaran učinak. Ponudio je rješenje pukim slikanjem, a bio je i legalan te dobrog izgleda. Proporcije *kosode* su se malo promijenile tijekom *Genroku* razdoblja. Širina leđa se suzila, a od rukava proširila na više ili manje moderne veličine. Rukavi ženske *kosode* počeli su se povećavati. *Furisode* je ljuljajući rukav nastao tijekom 1660-ih, dug 45.5, a u *Genroku* su rukavi narasli za još 15 cm. Produljenje rukava je s *kosode* bio prvi veliki stilski doseg. Trendovi kimono rukava su gotovo uvijek navedeni u smislu duljine, ali tijekom *Edo* razdoblja, otvorenja na rukavu su iskusila prohtjeve i promjene. Tijekom 1650-ih, *kosode* otvorenja na zglobu su se proširila. Takvu modu su započeli muškarci koji se nazivaju *date otoko*, zloglasni, ali ipak *kicoški* pučani koji se šepure blistavo predstavljanim *kosode*. Njihovi pretjerano okrugli rukavi bili su držani u oblik žicom ili kitovom kosti. *Kabuki* kazalište čuva neke od šokantnih aspekata odijevanja i ponašanja tog huliganskog stila. Moda sa širim rukavnim otvorima doživljavala se kao drska, ali također utječe na produljenje rukava. Duži rukavi daju više prostora za uljepšavanje. U ranim desetljećima *Edo* razdoblja, mladi ljudi nosili su duže rukave nego odrasli. Bočni šavovi njihove *kosode* ostali su ne ušiveni pod rukom. Zrelost, između ostalog, podrazumijeva skraćivanje nečijeg rukava i zašivanje strane *kosode*. Kasnih 1770-ih, rukav odraslih žena postao je jednako dug kao i kod djevojaka. Ušivanje rukava sa strane činilo je kretanje ruku sputanim pa su ženske *kosode* konstruirane tako da rukavi slobodno vise, a to se održalo i danas u ženskom kimonu.¹⁴

¹¹ *Kimono: fashioning culture*, str. 35, razdoblje od 1596.-1615.

¹² *Kimono: fashioning culture*, str. 35, vladavina dvaju careva

¹³ *Kimono: fashioning culture*, str. 36, razdoblje brzog širenja komercijalne ekonomije

¹⁴ *Kimono: fashioning culture*, str. 35-38

3.1. Obi

Obi je služio kao funkcionalan i nenametljiv zatvarač te je rastao u veličini i značaju za vrijeme *Edo* razdoblja. Rani *obi* bio je uzak poput trake (*Nagoya Obi* – uski pojas), te se razlikovao po spolovima. Žene su počele nositi *obi* dvostruke širine, dok su muškarci nosili uski od 7.5 cm. Taj ženski *obi* kretao se do 30 cm širine te pokrivao ženski torzo od javne do prsne kosti, a šalovi i trake bili su potrebni da bi *obi* držali zajedno. U početku je bio vezan ispred, a zatim na strani ili iza. Kako je postajao širi, prednja verzija vezanja je postajala smetnja za svakodnevno nošenje. Kasno *Edo* razdoblje, za žene je bilo neosporno restriktivno. Veća duljina *kosode* i širi *obi* činili su kretanje otežanim.

Ženski *Obi* u mjerilu:

1. *tsuke / tsukuri / kantan Obi*
2. *hanhaba Obi*
3. *Nagoya Obi*
4. *Fukuro Obi*
5. *Maru Obi*¹⁵

¹⁵ *Kimono: fashioning culture*, str. 44 - 52

4. MODERAN KIMONO

Moderne japanske žene križaju noge, voze se u pothodnicima, voze automobile, igraju golf, a kulturna slika žene koja „stoji duhovno u muškoj sjeni“ pala je u nemilost u Japanu. Svakodnevni poslovi ne provode se lako u kimonu, no usprkos svojoj nefunkcionalnosti, kimono nije jednostavno nestao. Japanci kimono smatraju najljepšom narodnom haljinom na svijetu, u njegovim naborima slojevita je duša Japana. Suvremeni kimono obilježila su njegova ograničenja. *Samurai* kimono je jedini postao standardan. Kimonov reljef je sužen te je stekao standarde o tome što jest, a što nije prihvatljivo. Nije postao stilizirana narodna nošnja, no oduzeta je sloboda varijacija. Suvremena japanska žena koja nosi kimono neizbježno se zahvaća u dijalogu s drugima. Najčešće je za njegovo nošenje vezana napetost, nelagoda zbog prekoračenja granice, strah da se pojavljuju jeftino ili nespretno. Kulturni i povijesni korijeni oblika i funkcije modernog kimona su jasni. Može izraziti široki spektar nijansi. Danas je činjenica da nijedan stranac ne može nositi kimono bez da ga se u Japanu čudno ne gleda. Iako je kimono postao ograničen, malo je vjerojatno da će se ugasiti sve dok Japanci ostanu Japancima. U 20.st. kimono se nosi u prilikama koje zahtijevaju formalnost, a cvjetni uzorak postaje puno češći. Prigode koje pozivaju na nošenje kimona, ključne su svečane točke u životnom ciklusu – rođenje, brak i smrt. Formalni svileni kimono tako se pojavljuje na dječjem prvom predstavljanju, na vjenčanju i sprovodima. No, nosi se i za maturu/diplomu, svečanosti ulaska u 21.godinu života, ulaznim ritualima za školu ili tvrtku, ceremonije za umirovljenje te za Novu godinu. Taj kimono je prigodni kimono koji potiče ženu da ga nosi kao društveni ritual. Nositi kimono danas označava japanski ponos, tradiciju, kulturnu povezanost. Neke žene ne nose kimono u tim prigodama, ali je privlačnost za nošenje vrlo jaka. Nekoliko ne svečanih prigoda dopušta nošenje kimona, pogotovo ženama srednje dobi, dok uređuju cvijeće, imaju čajanku, idu u klasično kazalište, na ples, i tako dalje. Tako nošenje kimona postaje hobi za imućne žene. Kombiniraju kimono i *obi* po boji, uzorku, sezoni, dobi, a formalnost može biti veliki izazov. Muškarci nose kimono jedino u prilikama kada su mladoženje, ali i tada često radije biraju sako.¹⁶

¹⁶ *Kimono: fashioning culture*, str. 111 - 145

5. NARODNI KIMONO

Gotovo svi predmeti domaće japanske odjeće imaju neke zajedničke karakteristike dizajna jasno prepoznatljivih kao *kimonoid*, ali „narodni kimono“ tijekom stoljeća nije bio ništa ako ne funkcionalna odjeća. Do sredine 20.st. postojala je snažna i raznolika skupina regionalnih tradicija radne odjeće, pogotovo za žene. Dva faktora su skoro iskorijenili ove lokalne stilove u sadašnjosti. Prvi je rasprostranjena dostupnost, praktičnost i jeftinoća zapadnih hlača i majica za radnu odjeću, a druga je strmoglavi pad radne snage u poljoprivredi. Jeftina zapadna odjeća napravila je lokalnu neekonomičnom, dok je pad poljoprivredne radne snage oslabio seoske kulturne tradicije. Regionalna radna odjeća (*noragi*), izumrla je s jedva kojom javnom obavijesti. Morfološka podjela odjeće je na jednodijelnu vrstu (kimono) i dvodijelnu, karakterističnu za arhaičnu odjeću i seljačke radne haljine. Duljine do gležnja, dugih rukava, obi – omotana haljina preuzela je visoku stranu društvene dihotomije, te je danas smatramo Japanskom narodnom nošnjom. Dvodijelna odjeća je za rad, a kimono za slobodno vrijeme, kod svečanosti je dvodijelna odjeća za obično vrijeme, a kimono za festivale. Socijalno, kimono je za visoke klase, a dvodijelno za niske. Kimono je urbanistički, a dvodijelni je ruralan. U 19. st. kimono je bio rodni, a dvodijelni strani. S početkom u modernom razdoblju, kimono je za žene, a dvodijelno za muškarce. Narodni kimono sastoji se od hlača, gornjeg dijela, tajica, prsluka, jakne, pregača, kao i kratki kimono u obliku ogrtača. Stvarna proizvodnja narodnog kimona u rukama je žena koje su ga radile. Mogle su izraziti fini osjećaj obrtništva, toliko da se i danas osjeća divljenje na primjercima koji su preživjeli.¹⁷

¹⁷ *Kimono: fashioning culture*, str. 146 - 150

6. RADNA ODJEĆA

Unatoč velikim razlikama u tkanini, funkciji i društvenom položaju među različitim vrstama rodne haljine, sva tradicionalna japanska odjeća dijeli slične tehnike gradnje. Kimono uzorak obuhvaća samo ograničen skup stilskih elemenata koji se ogledaju u haljini od seljaka i princeze podjednako. Za razliku od sofisticirane urbane svile, japanska narodna odjeća uvijek je imala problem mobilnosti, ali znak ljepote folklorne odjeće ukorijenjen je u svojoj funkcionalnosti – primjerice vez tehnikom zvanom *sashiko*. Od svih mogućih načina da se ljudski torzo obuhvati u tkaninu, japanski izvor još iz povijesnih vremena, bilo je prednje omatanje, lijevo preko desnog, konstrukcije poput jakne. Povijest japanske odjeće ne priznaje nikakve pulovere, stražnje zatvarače, stezanje sa strane ili kopčane tkanine bilo koje vrste. Dužina i oblik rukava mogu varirati, ali uvijek je pričvršćen na isti način, ravnim šavom na rub odjeće. Nikada nisu umetnuti, spuštene, manžetirani ili ušiveni u bilo koje druge moguće konture. Pričvršćuje se žicama i kabelima povremeno našivenim, ali češće odvojenim od odjeće. Moderni kimono privezan je s dvije ili tri trake tkanine prije vezanja *obi* – *a*. *Obi* se može održati na okupu drugom trakom. Radna odjeća održava se na mjestu uskim *obi* – *em*, povezanim preko hlača ili žicom pregače. Japanske haljine su rađene za svakog individualnog nositelja samo u labavom smislu. Osnovni kimono uzorak urezuje se u tijelo tkanine. Dvije dužine ušivene su po rubu kako bi se složila leđa, prelaze ispred, s umetkom ako je potrebno preklapanje. Pri spremanju, odjeća se jednostavno preklopi uz njihove duljine šavova. Ušiveni komadi mogu se rastaviti i preurediti. Tradicionalna odjeća time je gotovo modularna, u istom smislu kao i japanska arhitektura. Odjeća za radne žene, započela je kimonom u obliku ogrtača koji je dosezao do sredine lista. Moglo je biti napravljeno od indigo obojenog pamuka, izvornih likovih vlakana ili tvrde divlje svile. Rukavi su bili modificirani da ostanu čvrsti, pomoću kabla koji se naziva *tasuki*. Niti od jedne žene nije bilo očekivano da radi s vrećama tkanine koje vise iz ruku. Ovisno o lokalnoj tradiciji, dodatna odjeća nosila se na donjem dijelu tijela. Za lakoću pokreta, toplinu, zaštitu i skromnost, bilo je na desetine varijacija na hlačama, neki su ih nosili ispod kimono haljina, a neki preko. Kimono sukinja se dizala iznad koljena, a njeni krajevi su se gurali u *obi*. Jednodijelni kimono mogao je biti pretvoren odmah u radni, ili za putovanje, jednostavnim povlačenjem suknje. Dodatni gornji slojevi poznati su kao *mijika*, što znači kratko. *Sodenashi* – bez rukava, jednostavan ravan prsluk, s ili bez ovratnika. Na donjem dijelu tijela, široke pregače izrađene od ploča tkanina, pričvršćene su na pojas, najčešće su nošene na kimonu ili hlačama. Za osobito teški rad na otvorenom, dodatni dijelovi odjeće dodani su za

zaštitu. To su, tajice (*kyahan*), omotači za ruke (*udenuki*), ručni štitnici (*tekko* i *tebukuro*), te dulje tkanine za zamatanje glave (*tengui*). Tkanina nošena na glavi prikazuje socijalne razlike. Mlade žene imale su jedan stil, a njihove majke drugi. Selo x omatalo se na jedan način, a selo y na drugi.¹⁸

¹⁸ *Kimono: fashioning culture*, str. 150 - 155

7. STRUKTURA KIMONA

7.1. Život/smrt

Tijelo pokojnika nositi će čisti bijeli kimono i *obi* ušiven od ženske rodbine. Jedina osoba, osim pokojnika, koja nosi bijeli kimono je nevjesta. Svečana svadbena bijela kiti se zlatnim i srebrnim brokatima na *obi* - u, a šareni postavljeni ogrtač ide preko bijelog kimona. Unatoč pozlati, ostaje nepobitna sličnost između nevjeste i pokojnika: oboje su završili jedan život te kreću u drugi. Odmah nakon što su razmijenili vjenčane šalice, nevjesta se preoblači u kimono u boji te tako obilježava prelazak u obitelj mladoženje. Kimono pokojnika prepoznatljiv je i na drugi način. Umjesto uobičajenog preklapanja s lijeve strane preko desne, njegova haljina preklopljena je s desne na lijevu stranu. Na zapadu, desno preko lijevo označava spol; ženski kaputi kopčaju se na lijevo, a muški suprotno. U Japanu, strana označava kulturni polaritet života i smrti, a ne muško i žensko.¹⁹

7.2. Spol

Osnovni rez modernog kimona razlikuje se malo među spolovima, no ipak nema zabune između muškog i ženskog. Najočitiya razlika je u boji. Moderni muški kimono je jednoličan. Boje su ugljeno siva, smeđi tonovi, crna, nijanse zelene te nijansa tamnog vina. Što se tiče uzoraka, ukoliko postoje, imati će mali razmjer ponavljanja, jedini dizajn biti će na sredini leđa i ramenu, ali to samo na formalnom kimonu. Kimono pada ravno s ramena do gležnja, bez viška haljine koja bi se uvukla.²⁰ Ženski kimono mora biti veći od njene visine te prilagoditi duljinu gležnja labavim naborima s uzicom obješenom na bokovima. Druga važna razlika među spolovima nalazi se u izgradnji rukava. Kod muškaraca rukavi su kraći te ušiveni da se zatvore na strani koja dodiruje tijelo, dok su ženski otvoreni od pazuha do donjeg ruba. Muški *obi* je uži, prigušenih boja i veže se drugačije nego ženski. Za povremeni kimono (*yukata*), nose mekani *obi*, poput šala, sličan dječjem. Žene taj *obi* ne mogu nositi, već samo onaj veće ili šire

¹⁹ *Japanese costume: history and tradition*, str. 50, i *Kimono: fashioning culture*, str. 170 - 171

²⁰ *The story of the kimono*, str. 26

krutosti. Muškarci i djeca smatraju se sličnima, za razliku od žena. Sve trake, kopče i šalovi, za *obi*, javljaju se samo kod ženskog kimona. Muška obuća je *zori* i *geta*, rukavi su četvrtastog ugla, dok je ženski zaokruženog. Krivulje obilježavaju ženu, a ravne linije muškarca.²¹

7.3. Formalnost

Formalnost je najvažnije, najviše diferencirana i najproblematičnija dimenzija rodne haljine za modernog kimono nositelja. Kimono je *haregi* (posebna formalna odjeća) ili je *fundagi* (svakodnevna odjeća). *Wafuku* dominira suvremenim kimono repertoarom. Cijeli ormar svakodnevne odjeće zamijenjen je zapadnom. Upravo je formalnost ta koja još uvijek drži kimono u modernom postojanju. Izražena je na kimono, *obi*, obuću, putem medija od tkanine, uzoraka i boja. Nemoguće je obući kimono bez da se istovremeno ne izabere preciznu razina formalnosti. Isto vrijedi i za *obi*. Moraju biti pravilno koordinirani. Stupanj formalnosti ukazuje plasman dizajna oslikanog ili obojenog u svilu, boju odjevnog predmeta, i obiteljske grbove. Formalni kimono mora biti izrađen od obojene premazane svile jer su nepremazana svila i ostale tkanine, neformalne. *Somemono* su obojene stvari, a *orimono* su tkane. Ručno oslikan cvat glicinije koja se gubi niz ramena, ili uzorak zlatnih vezova valova koji se razbijaju na listu, također može značiti stupanj formalnosti. Što se više prožima uzorak, odjeća je manje formalna.²² *Homongi* (odjeća za posjete), ima velik pečat, jer se asimetrično strukturiranje nastavlja bez prekida preko bočnih šavova na stražnjem listu. Najformalniji kimono prema uzorcima je jednobojni kimono bez uzoraka (*irumuji*), s jednim, tri ili pet grbova. Boja označava formalnost na dramatičan i jasan način kroz kontrast. Razlika između crne i obojene je značajna. Među grbovima, svečani kimono, primjerice, razlika između polu-pune-haljine i najviše razine pune – haljine *wafaku*, počiva na je li bazična boja haljine crna ili u boji. Crna je najformalnija. Na svadbi, rođakinje od mladenke, obučene su u crno, a prijateljice u obojenu verziju s grbovima, uz uzorak na listu kimona. Dugi rukavi su formalniji od kraćih. Stupnjevi žalosti na sprovodu izražavaju se bojom. Udovica nosi crno, a za svečanost za četrdeset i deveti dan pogreba svog muža može nositi ljubičasti kimono, s crnim *obi* – *em*. Boja je povezana s normalnim životom, a crna sa blizinom smrti. Japanski grb je stilizirani motiv, obično unutar kružića, kombiniran funkcijom heraldike, logotipa i finog dizajna. Prisutnost ili odsutnost

²¹ *Kimono: fashioning culture*, str. 168 - 170

²² *The elements of Japanese design*, str. 98

grbova je najjasniji pokazatelj smatra li se kimono formalnim. Formalna obuća je od kože ili tkanine pokrivena ravnim potplatima i zove se *zori*. Zahtijevaju čarape (*tabi*), a one prekrivene tkaninom su formalnije. Za ceremonijalni kimono ukrašene su brokatom od zlata i srebra, a viša platforma također podiže razinu formalnosti.²³

7.4. Sezona

Doba godine igra važnu ulogu u ustavu kimono ansambla zbog dugogodišnje japanske kulturne opsjednutosti finim nijansama sezonskih promjena u prirodi. Ljetni kimono sastoji se od jednog sloja svijetle svile, a zimski su teži materijali. *Hitoe* je jednoslojni kimono bez podstave, a *awase* je kimono s podstavom. *Hitoe* se nosi ljeti, od lipnja do kraja rujna. Tijekom ostatka godine, kimono je obložen. Listopad je dio jeseni, no vrijeme može biti vruće pa kimono može biti podstavljen i nepodstavljen, no biranje boja ne bi trebalo biti zaokrenuto do tamnije, bogatije boje, a motiv treba okrenuti prema orhideji, letu gusaka, ili javoru. Ako se u sredini svibnja vrijeme pretvori u vruće, dopušteno je nošenje nepodstavljenog kimona, ali mora biti izrađen od krepa ili na neki drugi način čvrsto tkane svile. Pristupanjem lipnja, žene uklanjaju zimski ovratnik sa svojeg donjeg kimona i stavljaju svježi od svile. *Obi* također postaje lakši. Boja, uzorak, motiv, pribor i materijal kreću se po vlastitoj liniji sezonskog izražavanja. Zima je zanimljiva iznimka. Obično se tretira kao dio proljeća. Svibanj, prije nego ljetno službeno počne, nosi svijetle boje i tekuće vodene motive. Rujan predviđa jesen s tamnijim bojama nepostavljenog kimona i jesenske cvjetne motive poput krizantema, javora, zvončića i stolisnika. Kimono čvrste boje bez uzorka je bez sezonski i može biti za mnoge okolnosti, samo se mijenja *obi*.²⁴

²³ *Kimono: fashioning culture*, str. 171 - 193

²⁴ *Kimono: fashioning culture*, str. 208 - 217

7.5. Godine

Dob je jednako važna, kao i spol. Da bude prikladno, ženski kimono mora uzeti u obzir dob i društveni položaj. On evoluirá tijekom života žene. Prijelaz žene iz djeteta do odrasle osobe je zarukama ili brakom. Ona sprema svoje ljuľajuće rukave u korist kraćih rukava odraslih kimona. Kod dječaka, samo veličina i neki rameni jastuci daju razliku dječakovog formalnog odijela od njegovog oca. Za razliku od muškaraca, žene u kimonu ograničene su u skladu sa životnim fazama. To je jedan od razloga zašto nošenje kimona muči neke moderne žene. Japanke prolaze kroz tri velike faze nakon djetinjstva, a haljina treba prikazati taj napredak.²⁵

7.6. Ukus

Značenje ukusa i klase vrlo je slično onima koje označuju dob. Ideal za mlade gospođice jako je natovaren skromnošću, a na kraju ljestvice stoji kimono koji nosi gejša, koja utjelovľuje tradicionalni ideal erotske atraktivne žene. Između ta dva pola leži raspon mogućnosti u načinu nošenja kimona. Kako žena odluči staviti te elemente zajedno, oni će izraziti njen karakter, ponašanje, skromnost, zavodljivost, jednom riječju, njen ukus. Zavodljivost može biti socijalna poruka koju žena želi prenijeti. Kimono i *obi* zajedno određuju društveni položaj, sezonu i povod. Ako je stražnji dio ovratnika malo spušten, njen *obi* vezan je bliže bokovima. Žena koja organizira svoj kimono kako je opisano, ne projicira sliku odgovarajuće supruge srednje klase. Spušten potiljak i niski *obi* je zavodljiv, jer je skriveni zatiljak i visoki obi ukočen, i obrnuto. Križanjem dobi i ukusa, može se pohvaliti *maiko* gejša. Ona prezentira mnogo mladih karakteristika, svijetlu boju, duboke ljuľajuće rukave, prednji dio ovratnika koji se preklapa visoko i blizu grla, *obi* vezan visoko na torzo s *obi* šalom koji se pokazuje upadljivo, *obi* traka povezana malo iznad centra. Kada se *maiko* okrene, stražnji dio ovratnika je spušten prema dolje kako bi bilo i kod svake odrasle gejša, otkrivajući joj potiljak djelomično do njenih lopatica.²⁶

²⁵ *Kimono: fashioning culture*, str. 193 - 206

²⁶ *Kimono: fashioning culture*, str. 206 - 208

8. OPIS KOLEKCIJE

Skice predstavljaju kimono u različitim oblicima od različitih materijala. Cijela kolekcija rađena je na istom principu tako da kimono ne izgubi svoj smisao. Rukavi su i dalje veliki, tu i tamo suženi. Remen je povećan i pozicija mu je promijenjena pa se više ne nalazi samo na struku već i preko ramena i prsa (poput korzeta). U kroj su ubačeni ušici tako da nije više ravan. Donji dijelovi ne dosežu do gležnja već su skraćeni do iznad koljena. Kroz tekstil se ponavlja cvijet i uzorak koji prezentira proljeće. Što se tiče boja, ubačene su i one koje se kod kimona koriste samo za formalne prilike, a to su ljubičasta, bijela i crna. Materijali nisu samo svila i lan nego se pojavljuje sifon, kao i umjetno krzno i skaj. Duge crne haljine rađene su od satena dok su im rukavi od sifona. Također, ostaje preklop koji je tipičan za kimono, ali to preklapanje sada ide i sa desna na lijevo, a ne samo s lijeva na desno. Uzorak koji je bio ručno oslikan na samu tkaninu kimona, u kolekciji je rađen modernim načinom - printom i vezom.

9. TEHNIČKI CRTEŽ

Na tehničkom crtežu prikazana je haljina. Strukirana je te se prednji dio sastoji od šest dijelova (tri gornja i tri donja dijela). U struku je rezana, kao i po ušitku ramenog šava te prema dolje. Stražnji dio sastoji se od osam dijelova (četiri gornja i četiri donja). Rezan je kao i prednji dio, ali i po stražnjoj sredini kako bi se ubacio zatvarač. Rukavi su od jednog dijela, prošireni, a vrh ramena se miče te više ne postoji. Duljina haljine seže malo ispod koljena.²⁷ Nakon tehničkog crteža, slijedi temeljni kroj, zatim njegovo modeliranje, a na kraju modelirani model ženske haljine sa šavovima.²⁸

Mjere²⁹:

Oznaka veličine: 40

Tjelesna visina=168cm

Opseg grudi=92cm

Opseg struka=74cm

Opseg bokova=98cm

Dubina orukavlja=20,70cm

Duljina leđa=41cm

Visina bokova=63cm

Duljina kroja=115cm

Širina vratnog izreza=6.6cm

Visina prednjeg dijela=45.1cm

Širina leđa=17.4cm

Širina orukavlja=11.7cm

Širina grudi=20.5cm

Širina struka=17.5cm

Rukav:

Visina rukavnog izreza =34cm; Opseg orukavlja = 41cm; Duljina rukava = 60cm;

Visina rukavne okrugline = 14cm; Kosa širina rukava = 20cm; Opseg duljine rukava = 23cm

²⁷ Dodaci

²⁸ Dodaci

²⁹ Tehnike konstruiranja i modeliranja odjeće

10. ZAKLJUČAK

Tema ovog diplomskog rada bavila se pitanjem kimona u povijesti te istraživanjem njegove tradicije. Dotiču se razne vrste kimona nošene obzirom na prigodu, dob, spol i ostale karakteristike. Osim tekstualnog dijela, rad se sastoji od kolekcije koja u sebi sadrži skice, tehnički crtež jednog odjevnog predmeta te konstrukcija i modeliranje. Inspiracija kolekcije je, naravno, kimono, ali u moderniziranoj verziji s nekim preinakama. Zaključak cjelokupne analize rada jest taj da se riječ „kimono“ u novije vrijeme odnosi posebno na tradicionalnu japansku odjeću. Kako se mijenjaju vremena, tako se mijenja i značenje kimona. Od kraja 19. stoljeća, kimono definira srž onoga što je Japanac. Većina suvremenih tekstilnih dizajnera koji rade s tradicionalnim tehnikama još uvijek koristi kimono kao primarni oblik za njihov umjetnički izraz 21. stoljeća. Na ulicama Japana, sve više se može vidjeti elegantni kimono u prekrasnim modernim tkaninama, a rabljeni kimono postao je popularan kod mladih. Oživljavanje interesa za kimono posebno je vidljivo ljeti. Nakon završetka Drugog svjetskog rata zapadni stil odijevanja postao je svakodnevni stil nošenja za većinu Japanaca. Starije generacije često i dalje nose kimono, kao gejša, glumci i oni koji su u tradicionalnim restoranima ili sudjeluju u aktivnostima poput svečanosti čaja. Kimono se nosi samo na ograničenom broju svečanih prilika i tu su prilično krute smjernice o vrsti odjeće koje su prikladne za koji događaj. No, oni su i dalje predmet mode i baš iz toga razloga ova kolekcija nalazi izvor inspiracije upravo u kimonu.

11. LITERATURA

Crihfield Dalby Liza: *Kimono: fashioning culture*. Avery Press, Inc., Boulder, Colorado, 1993.

Dower John: *The elements of Japanese design*. Weatherhill, Tokyo, 1971.

Furisode. Preuzeto 14.4.2017. s <http://nihongirls.com/miyu-yoshimoto-suzunoya-furisode/>

Gejša. Preuzeto 18.4.2017. s (<https://photos.travelblog.org/Photos/49892/280553/f/2365866-Geisha-pose-1.jpg>)

Japansko svadbena odijela. Preuzeto 15.4.2017. s

<https://pavjedrusiak.files.wordpress.com/2014/02/japanese-wedding-kimono.jpg?w=788>)

Kennedy Alan: *Japanese costume: history and tradition*. Editions Adam Biro, Paris, 1990.

Liddell Jill: *The story of the kimono*. E. P. Dutton, New York, 1989.

Obi. preuzeto 12.4.2017. s

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/6e/Obi_dimensions.png/220px-Obi_dimensions.png

Radna odjeća. Preuzeto 15.4.2017. s [https://s-media-cache-](https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/236x/b0/fb/00/b0fb005eb1f950584ca757134c77427d.jpg)

[ak0.pinimg.com/236x/b0/fb/00/b0fb005eb1f950584ca757134c77427d.jpg](https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/236x/b0/fb/00/b0fb005eb1f950584ca757134c77427d.jpg)

Sezonski uzorak. Preuzeto 14.4.2017. s

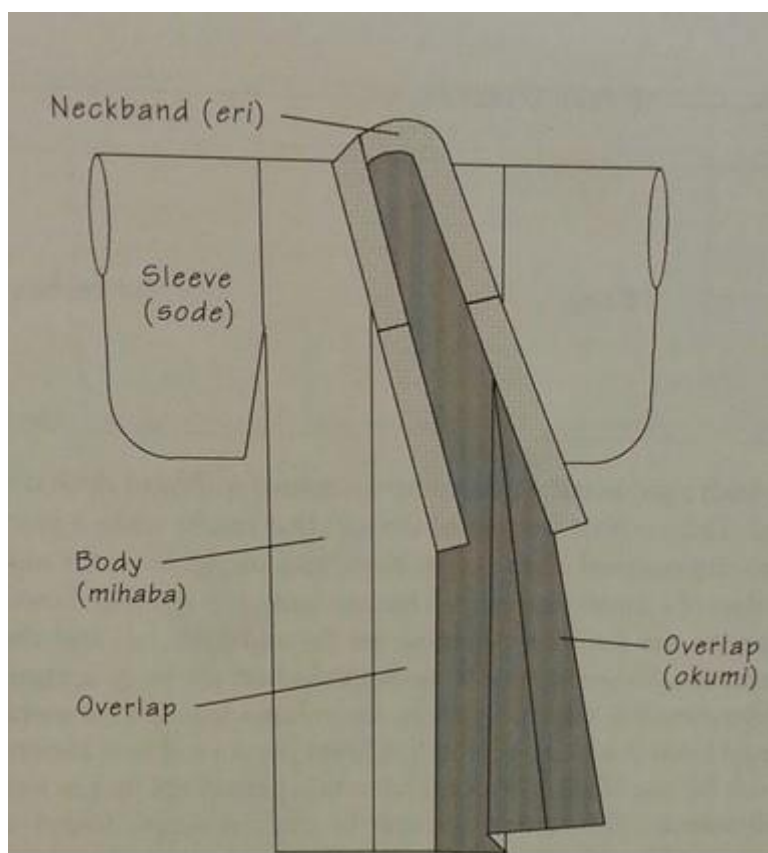
https://pompouscherry.files.wordpress.com/2012/01/ccf04012012_000021.jpg

Ujević Darko: *Tehnike konstruiranja i modeliranja odjeće*. TTF, Zrinski d.d. Čakovec, Zagreb 2004.

Yukata. Preuzeto 14.4.2017. s <https://www.nippon-yasan.com/167-7709-thickbox/yukata-3-pieces.jpg>

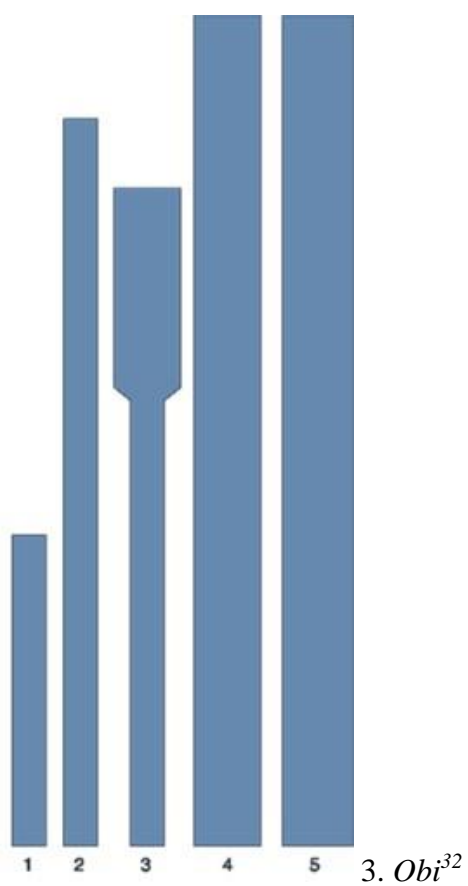
12. DODACI

12.1. Fotografije

1. Dijelovi kimona³⁰2. Furisode³¹

³⁰ Kimono: fashioning culture

³¹ Furisode

4. Radna odjeća³³

³² *Obi*

³³ *Radna odjeća*



5. Yukata³⁴



6. Svečani svadbeni kimono³⁵

³⁴ Yukata

³⁵ Japanski svadbeni kimono

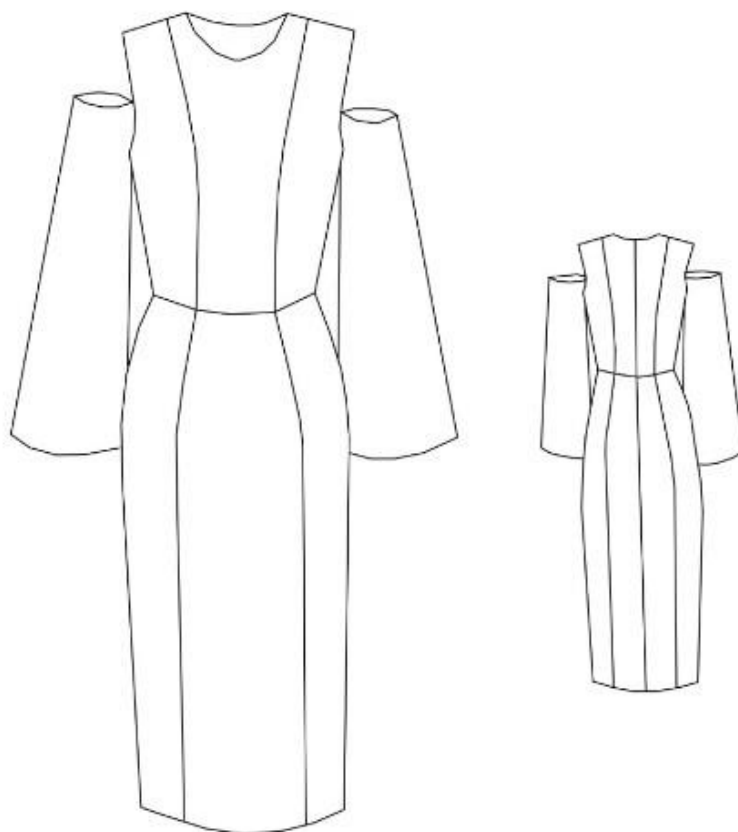


7. Sezonski

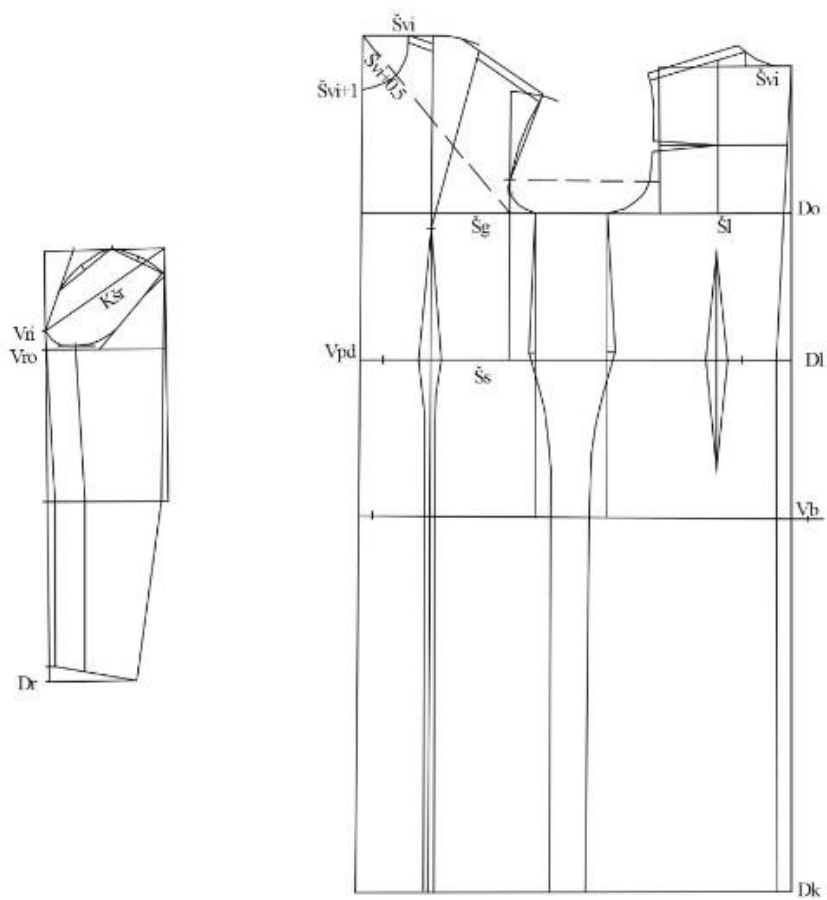
uzorak³⁶8. Gejša³⁷

³⁶ Sezonski uzorak

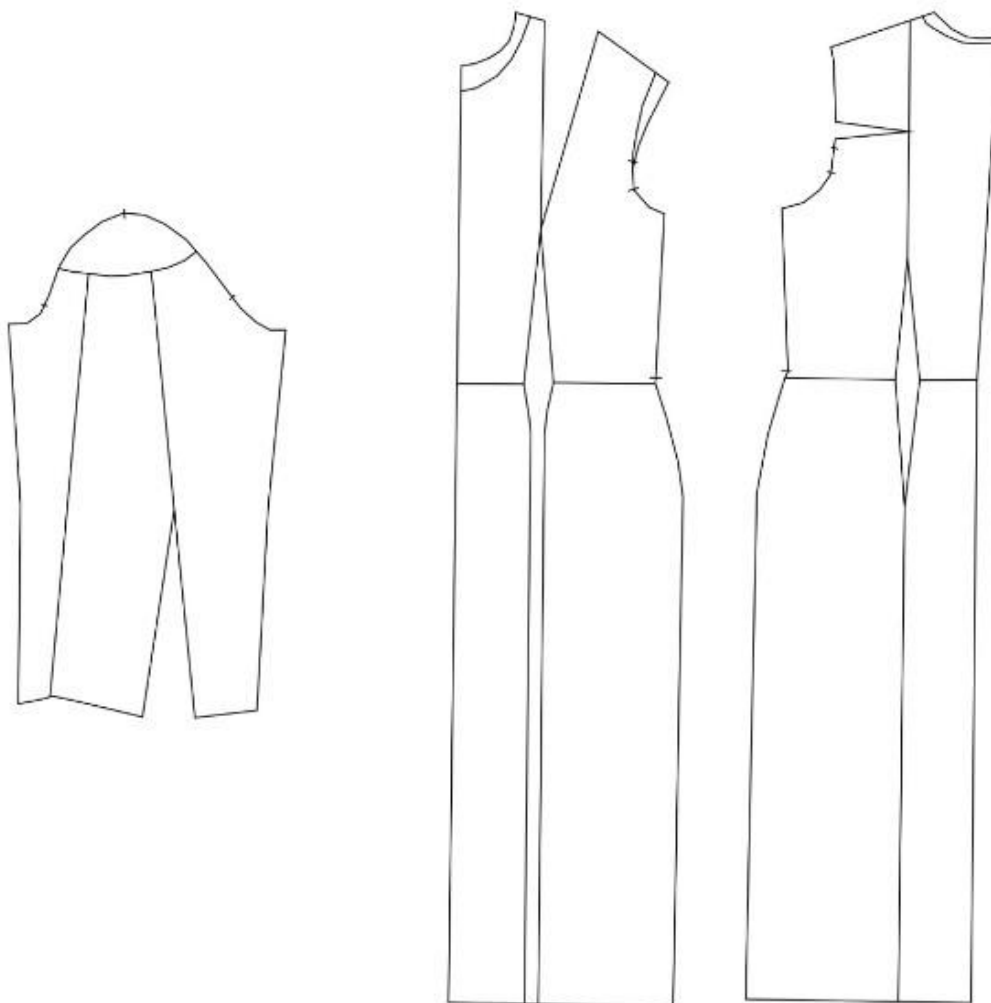
³⁷ Gejša

12.2. Tehnički crtež

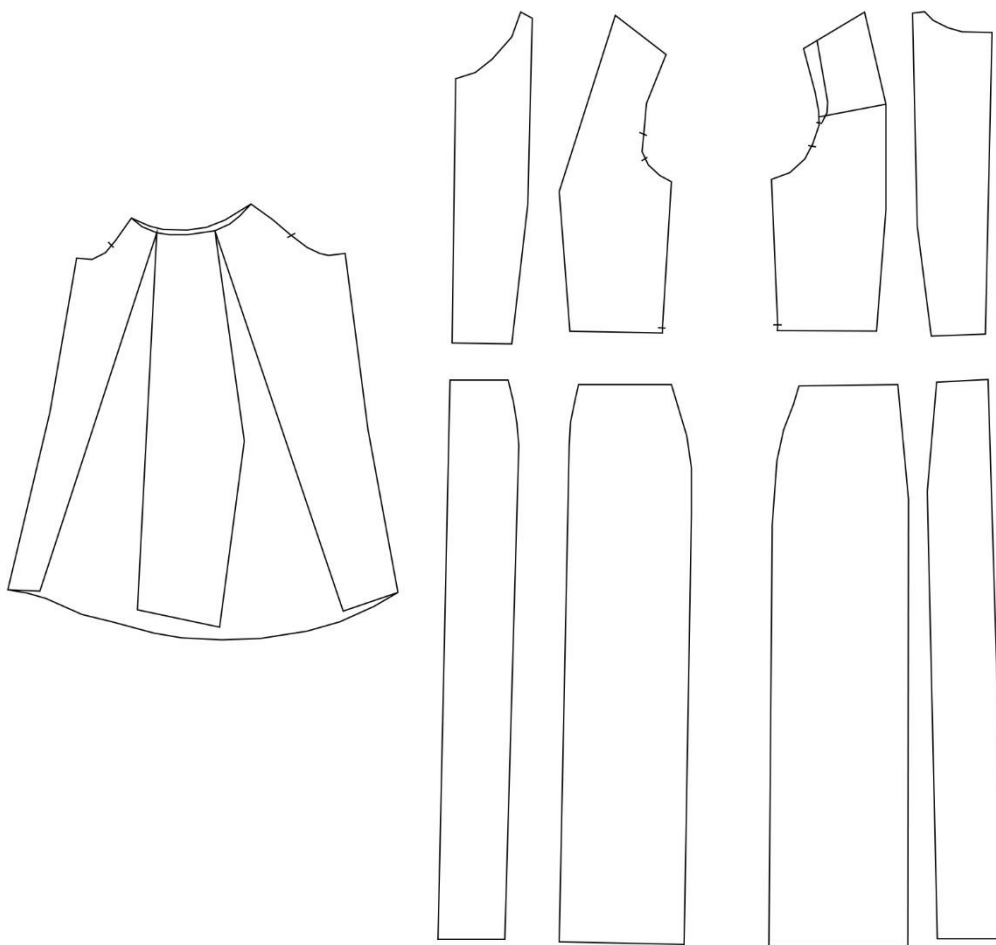
12.3. Temeljni kroj ženske haljine



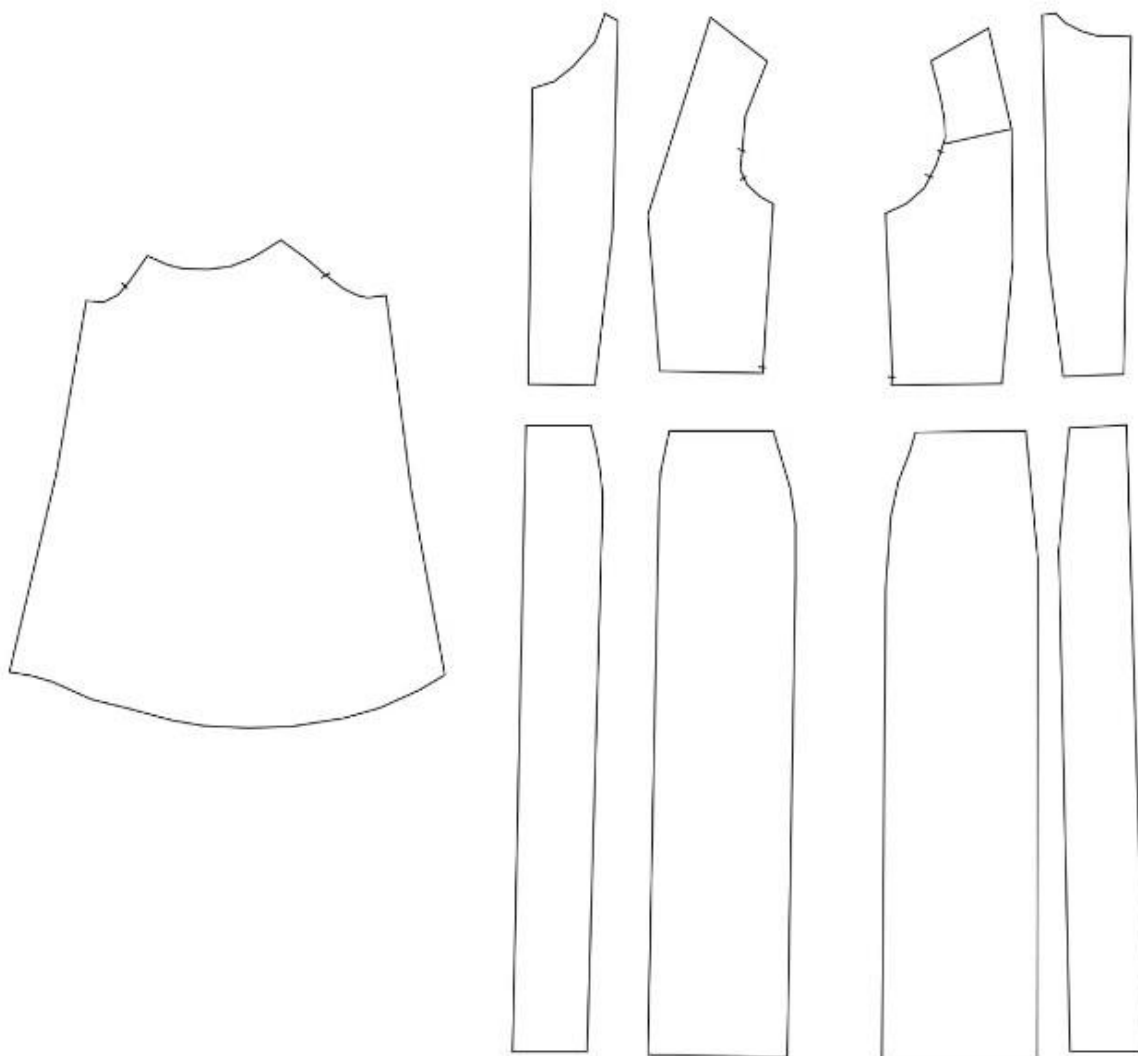
12.3.1. Modeliranje temeljnog kroja



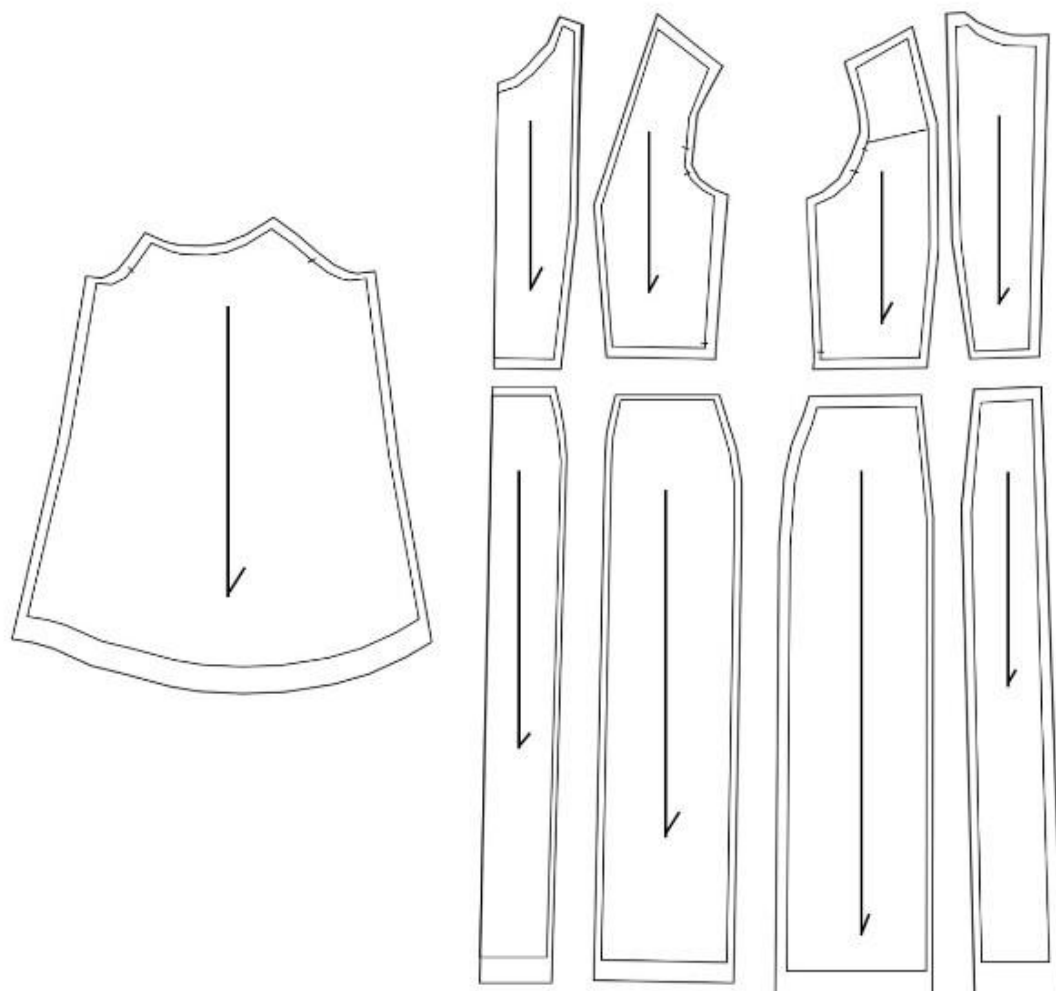
12.3.2. Modeliranje temeljnog kroja



12.3.3. Izmodelirani temeljni kroj



12.3.4. Modelirani model sa šavnim dodacima



12.4. Skice



